



Araştırma Makalesi (Research Article)

**TURİSTİK VE SOSYAL BİR HAK OLARAK BOŞ ZAMAN VE REKREASYON
AKTİVİTELERİNE ENGEL OLAN FAKTÖRLER: SİNOP ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**
(FACTORS THAT OBSTACLE PARTICIPATION IN LEISURE AND RECREATION ACTIVITIES
AS A TOURIST AND SOCIAL RIGHT: THE CASE OF SİNOP UNIVERSITY)**

Selçuk DURAN^{1*} (orcid.org/ 0000-0002-2544-4041)

Aydın ÜNAL² (orcid.org/ 0000-0002-6377-8587)

¹Bağımsız Araştırmacı, Sinop, Türkiye

²Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Sinop, Türkiye

Özet

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarına engel olan faktörlerin belirlenmesini amaçlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan anket aracılığıyla Sinop Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilere ulaşmaya ve görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde anket tekniğinden yararlanılmıştır. Yapılan bu çalışmada beş bölümden ve 42 ifadeden oluşan bir anket kullanılmıştır. Araştırma veri toplama süreci 10 Eylül 2023-31 Aralık 2023 tarihlerinde ulaşılabilen, aktif öğrenime ve derslere devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Evren büyüklüğü için kabul edilebilir örneklem büyüklüğünü (384 katılımcı) sağlamak için hazırlanan çevrimiçi anket Sinop Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan önlisans, lisans ve lisansüstü öğrencilere akademik danışmanları aracılığıyla ulaştırılmıştır. Araştırma sonucunda; üniversite öğrencilerinin yoğunluğunun haftalık olarak 16 saat ve üzeri boş zamana sahip oldukları, boş zamanlarını değerlendirmekte bazen güçlük çektikleri, boş zamanlarını sosyal etkinliklere ve ev içi aktivitelere katılarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca üniversite öğrencileri zaman eksikliğini, ulaşım sorununu, tesis yetersizliğini, birey psikolojisini, arkadaş eksikliğini ve bilgi eksikliğini rekreasyonel etkinliklere ve aktivitelere katılımlarında bir engel olarak değerlendirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Rekreasyon, Boş Zaman, Engel, Üniversite

Abstract

This study aims to determine the factors that obstacle university students from participating in leisure and recreation activities. In this context, it was tried to reach the students studying at Sinop University through the survey prepared and to determine their opinions. Survey technique was utilized in the data collection process of the research. In this study, a survey consisting of five sections and 42 statement was used. The data collection process of the research consists of students who can be reached between September 10, 2023 and December 31, 2023 and who continue active learning and courses. In order to ensure an acceptable sample size (384 participants) for the population size, the online survey was delivered to associate, undergraduate and graduate students studying at Sinop University through their academic advisors. As a result of the study, it was determined that the majority of university students have 16 hours or more of free time per week, sometimes have difficulty in utilizing their free time, and utilize their free time by participating in social activities and domestic activities. In addition, university students consider lack of time, transportation problem, lack of facilities, individual psychology, lack of friends and lack of information as an obstacle in their participation in recreational activities and activities.

Keywords: Tourism, Recreation, Leisure, Obstacle, University

Giriş

20. yüzyılda bireyler açısından boş zaman kavramı; artan refah seviyesi, yaşam standartları, eğitim seviyesi, işe ayrılan sürenin kısalması, artan haklar ve özgürlükler, vb. gelişmelerle önemli bir konuma gelmiştir (Hsieh vd., 2004). 21. yüzyılla birlikte ise bireylerin boş zamanlarını genellikle televizyon izleyerek veya bilgisayar

**Bu makale, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda Doç. Dr. Aydın ÜNAL danışmanlığında Selçuk DURAN tarafından 2024 yılında tamamlanıp kabul edilen "Boş Zaman Değerlendirme ve Rekreasyon Aktivitelerine Katılma Engel Olan Faktörler: Sinop Üniversitesi Örneği" başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

*Sorumlu yazar: sduran@sinop.edu.tr

DOI: 10.33083/joghat.2025.477

başında oyun oynayarak hareketsiz bir şekilde geçirdikleri görülmektedir. Bu durum rekreasyon aktivitelerine katılan bireylerin fizyolojik ve psikolojik açıdan elde ettikleri gelişime ve katkılara ters düşmektedir. Özellikle ders yoğunluğu ve başarı beklentisi gibi faktörlerle artan stres düzeyine sahip üniversite öğrencileri ancak rekreasyon aktiviteleri aracılığıyla moral ve ruhsal doyum elde edebilmektedirler (Güler ve Türkmen, 2018). Bireylerin çocuklukları ve çalışma hayatları dışında özgürce değerlendirebilecekleri boş zamana sahip oldukları önemli dönemlerden biri üniversite eğitim sürecidir. Kişilik oluşumunda da belirleyici bir dönem olan üniversite eğitim süreci yetişkinliğe adım atan üniversite öğrencilerinin bu dönem içerisinde mental ve fizyolojik değişimler yaşadıkları bir aşamadır. Üniversite eğitimi alan öğrencilerin boş zaman aktivitelerinden elde edecekleri verimin artması bu dönemi rahat geçirmelerine bağlıdır (Huang vd., 2014). Üniversite eğitim süreci sadece derslere odaklanarak bireylerin kendilerini tam anlamıyla geliştirebilecekleri bir evre değil, akademik ve sosyo-kültürel ilerlemenin elde edildiği bir zaman dilimini ifade etmektedir (Aslan, 2009). Bu zaman dilimi ayrıca bireylerin boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktivitelerine katılma alışkanlıklarını ilerleyen yıllarda da etkileyen ve bu durumun sonucu olarak sağlıklı bir toplum oluşturulmasında önemli bir role sahiptir (Gül, 2016). Diğer bir ifade ile rekreasyon sosyalleşme, bireyin yaşamının bütününe etkileme ve değiştirme ve çevre ile sağlıklı iletişim kurma açısından önemlidir (Özkalp, 1997). Zamanın çoğunu sınıf, laboratuvar ve çalışma masalarında geçiren öğrenciler için rekreasyon aktivitelerine katılmak bir ihtiyaçtır (Ergül, 2008). Üniversite eğitimi alan öğrencilerin boş zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirmeleri ve gelişimlerini desteklemek amacıyla rekreasyon aktivitelerine katılım engellerinin belirlenmesi önemlidir. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmanın ana amacı; üniversite eğitimi alan öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarına engel olan temel faktörleri/engelleri belirlemek ve demografik değişkenler açısından karşılaştırmaktır. Bu kapsamda hazırlanan anket aracılığıyla Sinop Üniversitesi'nde farklı eğitim düzeylerinde yer alan (önlisans, lisans, lisansüstü) öğrencilerin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Üniversite eğitimi alan öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarını engelleyen faktörleri araştırmak birçok açıdan önemlidir. İlgili engelleyicileri tespit etmek, konu kapsamında çözüm önerileri geliştirilmesini kolaylaştırır, boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımın artmasını sağlar. Ayrıca bu durum üniversite eğitimi alan öğrencilerin yaşam kalitelerinin artmasına, fiziksel ve ruhsal sağlıklarının desteklenmesine ve sosyal bağlarının güçlenmesine olumlu katkıda bulunur (Karaküçük ve Gürbüz, 2007). Bu çalışmadan elde edilecek bulgular ve varılacak tespitler ile üniversiteler başta olmak üzere diğer eğitim kurumlarının yönetimlerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerini planlama, politika geliştirme ve uygulama programlarını yönlendirmelerinde ve öğrenci ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermelerinde yardımcı olması beklenmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Rekreasyon, bireyler için evrensel bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç, tarih boyunca ve dünya genelinde bireylerin kendilerini gerçekleştirmek ve boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla rekreasyona duydukları ihtiyaçla kendini gösterir. Rekreasyon aktiviteleri bireylerin yaşam kalitesini artıran ve bireylerin hayatlarına anlam katan aktivitelerdir. Ayrıca insan ömrünün uzaması, değişen yaşam koşulları ve ortaya çıkan stres rekreasyon aktivitelerini daha önemli bir hale getirmektedir. Özellikle şehirlerde yaşayan bireylerin fizyolojik ve ruhsal sağlığını olumsuz etkileyen günlük baskılardan kurtulmalarında rekreasyon aktiviteleri önemli rol oynamaktadır (Kara, 2008; Mclean ve Hurd, 2015; Karaküçük ve Akgül, 2016). Rekreasyon, bireylerin birbirleriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerini düzenlemelerine yardımcı olarak sosyal bağlarını güçlendirir ve kişisel gelişimlerine katkı da bulunur (Sevil, 2012).

Rekreasyon aktivitelerine yönelik artan ilgi ve rekreasyona duyulan ihtiyacın temelinde, bireylere ek olarak daha geniş bir perspektiften bakıldığında topluma sağladığı faydalar yer almaktadır (Karaküçük ve Akgül, 2016: 80). Bu kapsamda rekreasyona duyulan ihtiyaçları bireysel ve toplumsal temelli ele almak mümkündür. Rekreasyon aktiviteleri bireysel temelde; fiziksel sağlığa, ruh sağlığına, mutluluk düzeyine, sosyalleşmeye, becerilere ve yeteneklere, yaratıcılığa, iş verimine, çalışma başarısına ve ekonomik hareketliliğe olan katkıları açısından bir ihtiyaçtır. Toplumsal temelde ise rekreasyon aktiviteleri, bireyleri ve toplulukları bir araya getirerek toplumsal ilişkileri olumlu bir şekilde etkiler. Bu aktiviteler bireylerin birbirleriyle tanışmalarını, iletişim kurmalarını ve birlikte zaman geçirmelerini sağlar. Özellikle grup aktiviteleri, ortak ilgi alanlarına sahip bireyleri bir araya getirerek sosyal bağları güçlendirir. Birlikte geçirilen zaman, bireylerin birbirlerine destek olmalarını, birlikte sorunları çözmelerini ve birbirlerine yardım etmelerini sağlar. Bu da toplum içinde daha sağlam bir dayanışma kültürünün oluşmasına katkıda bulunur. Rekreasyon, bireylerin serbest hareket etmelerini ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerini destekler. Bu, demokratik bir toplumun temelini oluşturan bireylerin katılımı, ifade özgürlüğü ve farklı düşüncelerin saygı görmesi gibi değerlere uygun bir ortamın oluşmasına olanak sağlar (Karaküçük ve Akgül, 2016: 80). Dolayısıyla rekreasyon aktiviteleri demokratik

değerleri teşvik eder ve toplumun daha açık, katılımcı bir yapıya evrilmesine, başkalarına saygı duyma, kurallara uyma, ahlaki değerleri benimseme, farklı bakış açılarını ve özelliklerini (dil, din, ırk, vb.) bir araya getirme, şiddeti azaltma, genel ölçekte fiziksel, zihinsel ve duygusal refaha katkıları açısından bir gereksinimdir (Karaküçük, 2008: 95-101).

Bireylerin veya toplumun rekreasyon aktivitelerine katılabilmeleri veya bu aktiviteleri daha iyi koşullarda gerçekleştirebilmeleri için bir dizi önkoşul söz konusudur. Bu önkoşullar; zaman, yeterli maddi güç, uygun alanların varlığı (aktaran; Sevil, 2012: 18-19); sezonluk engeller, finansal kaynaklar ve rekreasyon alanlarının ulaşılabilirliği, cinsiyet ve sosyal sınırlamalar, fiziksel kaynaklar ve moda (Hall ve Page, 2006); bireysel engeller, bireylerarası engeller ve yapısal engeller (Crawford ve Godbey, 1987: 119) şeklinde sıralanabilir.

Diğer yandan bireyler, şehir hayatının getirdiği stres ve baskılardan uzaklaşmak, boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla farklı aktivitelere katılma eğilimindedirler. Ancak ulaşım engelleyicileri rekreasyon aktivitelerine katılımı zorlaştırmaktadır. Ev yakınında uygun olanakların bulunmaması, ulaşımın zaman alması, şahsi otomobile sahip olunmaması ve yeterli maddi imkânın bulunmaması gibi faktörler ulaşım sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bu durum rekreasyon aktivitelerine katılımın en önemli engelleyicilerindendir. Rekreasyon aktivitelerinin her aşamasında olduğu gibi ulaşım konusunda da planlama yapılması gerekmektedir. Bu planlamada, bireylerin ulaşım engellerini aşmalarını sağlamak için çeşitli seçenekler düşünülmeli ve katılımı teşvik edecek yöntemler uygulanmalıdır (Gök ve Uzun, 2015). Bu sayede rekreasyon aktivitelerine katılımın artırılması ve bireylerin bu tür aktivitelerden daha fazla fayda sağlamalarını desteklemek mümkündür.

Yukarıda detaylandırılan tüm faktörlere ilave olarak; bireylerin eğitim düzeyleri, aile yapıları, yaşları, meslekleri, şehirleşme düzeyi, nüfus artışı ve hareketliliği, teknoloji, kitle iletişim araçlarının etkisi, reklam, kültürel etki, çevre bilinci, değişen yeni sağlık bilinci, vb. faktörler de bireylerin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında doğrudan veya dolaylı belirleyici olabilmektedir (Broadhurst, 2001).

Boş Zaman ve Rekreasyon Engelleyicileri ve İlgili Araştırmalar

Rekreasyon aktivitelerine katılımı etkileyen engelleri inceleyen alanyazındaki mevcut çalışmalar genellikle bireylerin bu tür aktivitelere katılımlarını zorlaştıran faktörleri anlamak ve bu engelleri aşmak için öneriler geliştirmek üzere yürütülmüştür. İlgili çalışmalarda bireylerin rekreasyon aktivitelerine katılımlarını çoğunlukla sosyal, ekonomik, kültürel, fiziksel ve psikolojik faktörlerin engellediği tespit edilmiştir. Belirli bir coğrafi bölgeye, şehre veya destinasyona odaklanan çalışmalarda ise bireylerin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında ilgili alana özgü özelliklere ve engelleyicilere dikkat çekilmektedir. Üniversite öğrencileri üzerine yapılan çalışmalar ise daha çok tesis yetersizliği, birey psikolojisi, maddi imkansızlıklar ve cinsiyet faktörlerinin bireylerin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında engelleyici olduklarını ortaya koymaktadır.

Hawkins ve diğerlerinin (1999) yaptıkları çalışmalarında; bireylerin gelir seviyelerinin rekreasyon aktivitelerine katılım düzeylerinde olumlu veya olumsuz yönde önemli bir etken olduğunu tespit etmişlerdir. Thrane (2000) çalışmasında; medeni durum ile rekreasyon aktivitelerine katılım arasındaki ilişkiyi incelemiştir ve evli bireylerin evi ve çocuğuyla ilgilenmekten boş zaman aktivitelerine fırsat bulamadıklarını ortaya koymuştur. Tunçkol (2001) çalışmasında; Selçuk Üniversitesi'nde alt pozisyonlarda çalışan genç akademik personelin üniversite kampüs içi rekreasyon aktivitelerini yeterli bulmadıklarını ve kampüsün şehir dışında olmasının rekreasyon aktivitelerine katılımı olumsuz yönde etkilediğini tespit etmiştir. Young ve diğerlerinin (2003) çalışmalarında; üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında iş, okul veya aileden kaynaklanan zaman eksikliği, bilgi eksikliği ve diğer boş zaman aktivitelerine harcanan zaman gibi nedenleri engel olarak değerlendirdiklerini tespit etmişlerdir. Akintunde (2009) çalışmasında; tesis, ekipman, program ve personel yetersizliği gibi faktörlerin üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarını engellediğini tespit etmiştir.

Emir (2012) çalışmasında; bireysel psikoloji, zaman ve ilgi eksikliği faktörlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakla birlikte üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında engelleyici olduğunu tespit etmiştir. Hashim (2012) çalışmasında; üniversite öğrencilerinin hangi aktivitelerin kendilerine uygun olup olmadığını bilmedikleri ve zaman engelleri sebebiyle rekreasyon aktivitelerine katılımlarının sınırlı olduğunu tespit etmiştir. Özşaker (2012) çalışmasında; üniversitede öğrenim göre kız öğrencilerin boş zaman aktivitelerine katılımı noktasında erkek öğrencilere göre daha pasif ve çekingen bir tutum sergiledikleri; üniversitelerdeki tesislerin ve organizasyonların yetersiz olduğunu, bu durumun öğrencilerin aktivitelere katılımlarını kısıtladığını ayrıca öğrencilerin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında refah düzeyinin önemli bir etken olduğunu belirlemiştir ve yüksek refah düzeyine sahip öğrencilerin rekreasyon aktivitelerine daha

aktif katılım gösterdiklerini tespit etmiştir. Temir ve Gürbüz (2012) çalışmalarında; bireylerin eğitim düzeylerinin rekreasyon aktivitelerine katılım konusunda tutumlarını ve davranışlarını etkileyebilecek önemli bir faktör olduğunu tespit etmişlerdir. Çoruh (2013) çalışmasında; birey psikolojisi zaman ve ilgi eksikliği, bilgi eksikliği, ulaşım eksikliği, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği faktörlerinin üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında engelleyici olduğunu tespit etmiştir.

Ekinci ve diğerleri (2014) çalışmalarında; bilgi eksikliği, arkadaş eksikliği ve zaman faktörlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakla birlikte üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında engelleyici olduğunu tespit etmişlerdir. Acun ve arkadaşları (2015) çalışmalarında; üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında tesis, donanım yetersizliğini ve ulaşım sıkıntısını önemli engelleyiciler olarak tespit etmişlerdir. Keskin ve diğerleri (2015) çalışmalarında; turizm öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında; öğrenim gördükleri bölümler ile zaman ve ilgi eksikliği boyutlarına göre algılarında anlamlı farklar oluştuğunu tespit etmişlerdir. Honca ve Çetinkaya (2017) çalışmalarında; üniversite öğrencilerinin boş zaman aktivitelerine katılımlarında tesis, hizmet ve erişilebilirlik faktörlerinin önemli engelleyiciler olarak ön plana çıktığını tespit etmişlerdir. Aydoğdu ve diğerleri (2018) çalışmalarında; üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında fiziki donanım, sosyalleşme, eksik tanıtım ve ulaşım sorunları faktörlerinin önemli engelleyiciler olduğunu tespit etmişlerdir. Duran ve diğerleri (2023) çalışmalarında; üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılımlarında kendini yorgun ve güvende hissetmemek, nerede katılacağını bilmemek ve sunulan hizmetleri beğenmemek faktörlerinin önemli engelleyiciler olduğunu tespit etmişlerdir.

Yukarda bahsi geçen konuya özgü yapılmış daha evvelki çalışmalar sonuçları itibarıyla değerlendirildiğinde üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımları noktasında; gelir, kampüs alanlarının şehir dışında olması, zaman-bilgi ve ilgi eksikliği, diğer boş zaman faaliyetlerine daha fazla zaman ayırma kaynaklı zaman eksikliği yaşamalarını, tesis-ekipman-program ve personel eksikliğini, ulaşım eksikliğini, arkadaş eksikliğini, vb. boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarında engelleyici olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarına engel olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan anket aracılığıyla Sinop Üniversitesinde aktif öğrenim görmekte olan öğrencilere ulaşılmaya ve görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın veri toplama sürecinde anket tekniğinden yararlanılmıştır. Yapılan bu çalışmada beş bölümden ve 42 ifadeden oluşan bir anket kullanılmıştır. Anketin ilk bölümü katılımcıları ve demografik özelliklerini belirlemeye yönelik yedi ifadeden ve bu ifadelerle ilişkin cevaplandırıcıların seçebileceği seçeneklerden oluşmaktadır. Anketin ikinci bölümü katılımcıların boş zaman eğilimlerini belirlemeye yönelik üç ifadeden ve bu ifadelerle ilişkin cevaplandırıcıların seçebileceği seçeneklerden oluşmaktadır. Anketin üçüncü bölümü katılımcıların rekreasyon eğilimlerini belirlemeye yönelik beş ifadeden ve bu ifadelerle ilişkin cevaplandırıcıların seçebileceği seçeneklerden oluşmaktadır. Anketin dördüncü bölümü katılımcıların rekreasyonel katılımlarını engelleyen özelliklere yönelik 26 ifadeden ve beşli Likert (Beş-Çok Önemli ve Bir-Çok Önemsiz) bir ölçekten oluşmaktadır. Anketin beşinci ve son bölümü ise katılımcıların rekreasyonel katılımlarını engelleyen faktörlerin belirlenmesine yönelik bir ifadeden ve bu ifadeye ilişkin cevaplandırıcıların seçebileceği çoktan seçmeli seçeneklerden oluşmaktadır. Ankette yer alan demografik ve Likert tipi ölçeğin oluşturulmasında Çoruh (2013) çalışmasından yararlanılmıştır. Bu çalışmada anketin içerik geçerliğinin sağlanması amacıyla metin ve dil bilim konularında uzman ve yetkin kişilerden (on akademisyen) görüş alınmıştır. Ayrıca anket ve veri toplama süreci için *Sinop Üniversitesi Rektörlüğü İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun 8 Eylül 2023 tarih ve 2023/145 sayılı kararı ile onay alınmıştır*. Araştırma anket formu tezin ekler kısmında tam haliyle sunulmuştur.

Araştırmanın Veri Toplama Süreci

Araştırmanın evrenini Sinop Üniversitesinde aktif öğrenim görmekte olan ve araştırmanın veri toplama süreci içerisinde derslere devam eden öğrencilerin bütünü oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama sürecinin başlangıcı olan 10 Eylül 2023 tarihi itibarıyla araştırma evreni 15515 öğrenci olarak belirlenmiştir (WEB 1). Araştırma örnekleminin seçiminde özellikle üniversite öğrencilerinin turizm, rekreasyon ve boş zaman

konularında bilgi, bilinç ve farkındalık sahibi olmaları, Sinop Üniversitesi'nde konu ile ilgili olarak lisans ve yüksek lisans düzeyinde Rekreasyon Yönetimi bölümünün bulunması ve bu bölümlerde/ana bilim dallarında eğitim öğretim alan öğrencilerinin varlığı, Gastronomi ve Mutfak Sanatları ve Turizm Rehberliği lisans düzeyinde turizm bölümlerinin aktif öğrenime devam etmesi, önlisans, lisans ve lisansüstü düzeyde hem merkez kampüste hem de ilçelerde öğrenim gören öğrencilerin varlığı ve bu gruplar arasında farklılıkların olabileceği öngörüsü belirleyici olmuştur. Araştırma örnekleme veri toplama süreci içerisinde (10 Eylül 2023- 31 Aralık 2023) ulaşılabilen, aktif öğrenime devam eden ve derslere devam eden öğrencilerden oluşturmaktadır. Ancak araştırmanın veri toplama süreci içerisinde kaç öğrencinin aktif öğrenime ve derslere devam ettiği tam olarak tespit edilememiştir. Bu sebeple araştırma örneklemini hesaplamak için hedef kitledeki birey sayısının bilinmediğinden hareket edilerek $n = t^2pq/d^2$ formülünden yararlanılmıştır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2007: 70). İlgili formül kapsamında yapılan hesaplama sonucuna göre araştırma örneklem sayısı 384 olarak belirlenmiştir. Örnekleme dâhil edilecek bireylerin belirlenmesinde ise olasılığa dayalı örnekleme yöntemlerinden *basit tesadüfi örneklem* yönteminden yararlanılmıştır. Basit tesadüfi örneklem yönteminde; tüm birimler ve bireyler eşit seçim şansına sahiptir. Uygulamada bütün birimler ve bireyler listelenir ve listeden rastgele birimler ve bireyler seçilir (Kılıç, 2013: 45). Evren büyüklüğü için kabul edilebilir örneklem büyüklüğünü (384 katılımcı) sağlamak için hazırlanan anket Sinop Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan önlisans, lisans ve lisansüstü öğrencilere akademik danışmanları aracılığıyla ulaştırılmıştır.

Araştırmanın Hipotezleri

Betimsel ve açıklayıcı bir araştırma niteliğinde olan bu çalışmanın varsayılan araştırma hipotezleri aşağıda verilmiştir.

H₁: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₂: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₃: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri akademik birime göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₄: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri sınıfa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₅: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri akademik başarı durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₆: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri ikamet ettikleri yere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₇: Üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım düzeyleri yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Araştırmanın Analizleri

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 24.0 istatistiki veri programında analize tabi tutulmuştur. Araştırma kapsamında oluşturulan anketin yapı geçerliğini ve güvenilirliğini test etmek amacıyla 1 Mart 2023- 1 Nisan 2023 döneminde Sinop Üniversitesi'nde aktif öğrenim görmekte olan 100 öğrencinin katılımı ile pilot test gerçekleştirilmiştir. Testin Alpha katsayısı 0,905 olarak belirlenmiştir. Bu sonuç anketin güvenilir bir veri toplama aracı olduğuna işaret etmektedir. Bu çalışmada anketin içerik geçerliğinin sağlanması için konusunda uzman ve yetkin on uzmana anket formu inceltirilmiştir. İçerik geçerliği sonucunda elde edilen geri bildirimler çerçevesinde ankete son hali verilerek öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde elde edilen veriler analiz sürecinde frekans, güvenilirlik, faktör ve fark testleri yapılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde üzerinde çalışılan konu hakkında elde edilen verilere ilişkin yapılan analizler neticesinde ulaşılan bulgulara ve yorumlarına yer verilecektir.

Katılımcıların Demografik Değişkenlerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan Sinop Üniversitesi öğrencilerinin; %53,12'si 21 yaş ve üzerinde ve %55,83'ü kız öğrencilerden oluşmaktadır. Ayrıca veri elde edilen üniversite öğrencilerinden %20,42'si Turizm Fakültesinde, %34,58'i 2. sınıfta, %34,68'i orta düzeyde akademik başarıya sahip, %67,92'si yurtta kalan ve %56,46'sı yaşamlarının büyük çoğunluğunu şehirde geçirmiş öğrencilerden oluşmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri (n=480)

Demografik Özellikler		Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş	20 Yaş ve Altı	225	46,88
	21 Yaş ve Üzere	255	53,12
Cinsiyet	Kız	268	55,83
	Erkek	212	44,17
Birim	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	46	9,58
	Boyabat İ.İ.B.F.	18	3,75
	Eğitim Fakültesi	33	6,87
	Fen Edebiyat Fakültesi	32	6,67
	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	15	3,13
	İlahiyat Fakültesi	14	2,91
	Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi	14	2,91
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	22	4,58
	Spor Bilimleri Fakültesi	43	8,96
	Su Ürünleri Fakültesi	8	1,67
	Sağlık Yüksekokulu	5	1,04
	Turizm Fakültesi	98	20,42
	Yabancı Diller Yüksekokulu	4	0,83
	Ayancık MYO	18	3,75
	Boyabat MYO	14	2,92
	Durağan MYO	19	3,96
	Gerze MYO	26	5,42
	Meslek Yüksekokulu	14	2,92
	Sağlık Hizmetleri MYO	13	2,71
	Türkeli MYO	24	5,00
Sınıf	1. Sınıf	155	32,29
	2. Sınıf	166	34,58
	3. Sınıf	92	19,17
	4. Sınıf	67	13,96
Akademik Durumu	Düşük	77	16,04
	Orta	309	64,38
	Yüksek	94	19,58
İkamet Ettiğiniz Yer	Evde/Arkadaşlarla	85	17,71
	Yurtta	326	67,92
	Aile ile Birlikte	69	14,37
Yaşamınızın Çoğunu Geçirdiğiniz Yer	Köy/Kasaba	94	19,58
	Şehir	271	56,46
	Büyükşehir	115	23,96
Toplam		480	100

Katılımcıların Boş Zaman Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden %33,96'sı haftalık olarak 16 saat ve üzeri boş zamana sahiptir. Öğrencilerin %61,25'i boş zamanlarını değerlendirmekte bazen güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin boş zamanlarını %47,71 düzeyinde sosyal etkinliklere katılarak ve %45,83 düzeyinde ise ev içi aktivitelerle katılarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların Boş Zaman Özellikleri (n=480)

Boş Zaman Özellikleri		Sayı (n)	Yüzde (%)
Haftalık Boş Zaman Süresi	1-5 Saat	71	14,79
	6-10 Saat	145	30,21
	11-15 Saat	101	21,04
	16 Saat ve Üzeri	163	33,96

Boş Zaman Değerlendirmede Güçlük Çekme Sıklığı	Hiçbir Zaman	74	15,42
	Bazen	294	61,25
	Her Zaman	112	23,33
Boş Zaman Değerlendirme Şekli	Ev İçi Aktivitelere Katılarak	220	45,83
	Fiziksel Etkinliklere Katılarak	132	27,5
	Sosyal Etkinliklere Katılarak	229	47,71
	Kültürel-Sanatsal Etkinliklere Katılarak	110	22,92
	Açık Alan Etkinliklere Katılarak	128	26,67
	Diğer	202	42,08
Toplam		480	100

Katılımcıların Rekreasyonel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerden %27,29'u üniversitenin sahip olduğu rekreasyon alanlarını yetersiz olarak değerlendirmişlerdir. Öğrencilerin %85,65'i haftalık olarak üniversitenin sahip olduğu rekreasyon alanlarını 1-5 saat aralığında kullandıklarını ifade etmişlerdir. Üniversite öğrencilerden %36,25'i Sinop ilinin sahip olduğu rekreasyon alanlarını kısmen yeterli olarak değerlendirmişlerdir. İlgili öğrencilerin %66'sı Sinop ilinin rekreasyon alanlarından haftalık olarak 1-5 saat yararlandıklarını ve %75,83'ü boş zamanlarını çoğunlukla üniversite kampüs alanları dışında değerlendirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Katılımcıların Rekreasyonel Özellikleri (n=480)

Katılımcıların Rekreasyon Özellikleri	Sayı (n)	Yüzde (%)	
Üniversite Rekreasyon Alanlarının Yeterliği	Kesinlikle Yetersiz	115	23,96
	Yetersiz	131	27,29
	Kısmen	165	34,37
	Yeterli	55	11,46
	Kesinlikle Yeterli	14	2,92
Üniversite Rekreasyon Alanlarını Kullanma Sıklığı (Haftalık)	1-5 Saat	411	85,65
	6-10 Saat	56	11,96
	11-15 Saat	7	1,44
	16 Saat ve Üzeri	6	0,96
İlin Sahip Olduğu Rekreasyon Alanlarının Yeterliği	Kesinlikle Yetersiz	82	17,08
	Yetersiz	119	24,79
	Kısmen	174	36,25
	Yeterli	62	12,92
	Kesinlikle Yeterli	43	8,96
İlin Rekreasyon Alanlarını Kullanma Sıklığı (Haftalık)	1-5 Saat	317	66,04
	6-10 Saat	122	25,42
	11-15 Saat	23	4,79
	16 Saat ve Üzeri	18	3,75
Boş Zamanınızı Çoğunlukla Değerlendirdiğiniz Yer	Kampüs İçinde	56	11,67
	Kampüs Dışında	364	75,83
	Diğer	60	12,50
Toplam		480	100

Güvenirlilik Analizine İlişkin Bulgular

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılım engelleyicilerinin belirlenmesine yönelik ölçeğin güvenirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha katsayısı ,896 olarak tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Araştırma Ölçeği İlişkin Güvenirlik Analizi Sonuçları

N of Items (İfade Sayısı)	Cronbach's Alpha	Örnekleme Sayısı	Yüzde (%)
26	,896	480	100

Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Bu araştırmada uygulanan normallik testi sonuçlarına göre Skewness (çarpıklık) değeri -,698 ile ,445 arasında ve Kurtosis (basıklık) değeri ise ,875 ile -,265 arasında tespit edilmiştir. İlgili değerlerin -1.5 ile +1.5 aralığında tespiti araştırma ölçeğinin normal dağılıma sahip olduğuna işaret etmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Normal dağılım testinden sonra araştırma ölçeğine açıklayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi ile öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO-Örnekleme Yeterliliği İstatistiği) ve Bartlett's Test of Sphericity (Bartlett's Küresellik Testi) elde edilmektedir. Bartlett's küresellik testi; faktör analizi için değişkenler arasında gerekli olan ilişki düzeyinin yeterli olup olmadığını göstermektedir ($p<,05$). Aynı şekilde KMO

örneklem yeterliği de değişkenler arası korelasyonun faktör analizi için yeterli olup olmadığına karar vermede belirleyicidir (Durmuş vd., 2010: 79-80). Açıklayıcı faktör analizi sonucunda (Tablo 6); sig. (p)=0,000 anlamlılık düzeyinde KMO değeri ,865 olarak belirlenmiştir. Ayrıca Barlett's Testi sonucu 4108,310 olarak tespit edilmiştir. Bu değer ve elde edilen KMO değeri örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli ve uygun olduğuna işaret etmektedir.

Ölçeğe ilişkin yapılan açıklayıcı faktör analizi kapsamında hem faktör yükleri açısından küçük hem de katsayısı küçük sorular değerlendirme dışı bırakılarak faktör analizinin geçerliğinin artırılması amaçlanmıştır. Yapılan bu iki işlem sonucunda ölçeğe yer alan 26 sorudan ikisinin (aktivitelerin yorgunluk hissi vermesi ve aktiviteler esnasında sakatlık korkusu yaşama) ölçekten çıkartılmasına karar verilmiştir. Faktör analizi sonucunda özdeğeri birden büyük 24 sorudan oluşan altı boyut belirlenmiştir. Bu boyutlar toplam varyansın %79,397'sini açıklamaktadır. Araştırmada elde edilen varyans oranı alinyasına göre kabul edilebilir bir düzeydedir (Altunışık vd., 2007: 347). Araştırmada faktör analizine ilişkin olarak Çoruh (2013) çalışması referans alınmıştır ve ilgili boyutlar; Zaman ve İlgi Eksikliği (ZİE), Birey Psikolojisi (BİP), Bilgi Eksikliği (BİE), Ulaşım Sorunu (ULS), Tesis Yetersizliği (TEY) ve Arkadaş Eksikliği (ARE) olarak tanımlanmıştır (Tablo 5).

Tablo 5. Araştırma Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi Sonuçları (n=480)

Araştırma İfadeleri	ZİE	BİP	BİE	ULS	TEY	ARE	x
İş/Çalışma Zamanının Yoğun Olması	,747						
Program Zamanlarının Uygun Olmaması	,736						
Aile İçin Zaman Ayırmak Zorunda Olmak	,729						
Sosyal Etkinlikler İçin Zaman Ayırmak Zorunda Olmak	,705						4,4 5
Rutin Programı Bozmak İstememek	,689						
Geçmişte Bu Tür Etkinlikleri Sevmemek	,684						
İlgili Olmamak	,656						
Kendini Yorgun Hissetmek		,755					
Sağlık Problemleri		,737					4,4 8
Sosyal Ortamlardan Mutlu Olmamak		,731					
Kendini Güvende Hissetmemek		,722					
Öğretecek Kimsenin Olmaması			,734				4,3 5
Nerden Öğreneceğini Bilmemek			,721				
Nerede Katılacağını Bilmemek			,709				
Ulaşımın Zaman Alması				,710			
Arabamın Olmaması				,698			4,5 2
Yeteri Kadar Paranın Olmaması				,686			
Eve Yakın İmkanların Olmaması				,660			
Tesislerin Yetersiz Olması					,735		
Tesislerin Kalabalık Olması					,729		4,5 6
Tesis Donanımının Yetersiz Olması					,725		
Sunulan Hizmetleri Beğenmemek					,721		
Beraber Katılacak Kimsenin Olmaması						,744	
Arkadaşlarının Bu Tür Etkinliklere Katılmaktan Hoşlanmaması						,725	4,2 5
Arkadaşlarının Zamanının Olmaması						,706	
Özdeğerler	4,018	3,678	3,444	3,016	2,685	2,906	
Güvenilirlik Analizi-Alpha	,865	,879	,848	,835	,824	,890	
Açıklanan Varyans (%)	17,341	16,124	14,101	11,098	10,448	10,285	
Toplam Açk. Varyans (%)				79,397			
KMO Yeterliği				,865			
Bartlett's Küresellik				4108,310			
Sig. p değeri				0,000			

Ayrıca üniversite öğrencilerinin araştırma ölçeği boyutlarını değerlendirmelerine yönelik sonuçlara göre (Tablo 6); tesis yetersizliği (x=4,56), ulaşım sorunu (x=4,52), birey psikolojisi (x=4,48), zaman ve ilgi eksikliği (x=4,45), bilgi eksikliği (x=4,35) ve arkadaş eksikliği (x=4,25) boyutlarına katılımları yüksek ve pozitif düzeydedir (Tablo 6).

Katılımcıların Rekreatif Katılımlarını Engelleyen Faktörlere İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin %43,13'ü zaman eksikliğini, %38,54'ü ulaşım sorununu, %34,79'u tesis yetersizliğini, %32,08'i birey psikolojisini, %19,79'u arkadaş eksikliğini ve %15,63'ü bilgi eksikliğini rekreatif etkinliklerine ve aktivitelerine katılımlarında bir engel olarak değerlendirmektedirler (Tablo 6).

Tablo 6. Katılımcıların Rekreatif Katılımlarını Engelleyen Faktörler (n=480)

Rekreatif Etkinliklerine ve Aktivitelerine Katılma Engel Faktörler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Zaman Eksikliği	207	43,13
Ulaşım Sorunu	185	38,54
Tesis Yetersizliği	167	34,79
Birey Psikolojisi	154	32,08
Arkadaş Eksikliği	95	19,79
Bilgi Eksikliği	75	15,63

Araştırmanın Fark Test Analiz Sonuçları

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin yaş değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik bağımsız örneklem T testi uygulanmıştır. Test sonuçlarına göre; ARE boyutu (,038; $p < 0,05$) ve BİP boyutu (,026; $p < 0,05$) dışındaki boyutların hiçbirinde üniversite öğrencilerinin yaş değişkeni ile araştırma boyutları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. ARE boyutunda; 20 yaş ve altı üniversite öğrencilerinin ($x = 4,48$) 21 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerine göre ($x = 4,32$) ve BİP boyutunda 20 yaş ve altı üniversite öğrencilerinin ($x = 4,42$) 21 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerine göre ($x = 4,24$) daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 7).

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin Yaş Durumları Açısından T Test Analiz Sonuçları

Faktör	Gruplar	Varyansların Eşitliği Testi				
		$\bar{x}$	Levene	p	t	P
ARE	20 Yaş ve Altı	4,48	,334	,657	3,258	,038
	21 Yaş ve Üzeri	4,32				
BİP	20 Yaş ve Altı	4,42	,651	,445	2,401	,026
	21 Yaş ve Üzeri	4,24				

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik bağımsız örneklem T testi uygulanmıştır. Test sonuçlarına göre; ZİE boyutu (,029; $p < 0,05$), ULS boyutu (,011; $p < 0,05$) ve ARE boyutu (,035; $p < 0,05$) dışındaki boyutların hiçbirinde üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkeni ile araştırma boyutları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. ZİE boyutunda; kız üniversite öğrencilerinin ($x = 4,44$) erkek üniversite öğrencilerine göre ($x = 4,31$); ULS boyutunda kız üniversite öğrencilerinin ($x = 4,42$) erkek üniversite öğrencilerine göre ($x = 4,21$) ve ARE boyutunda yine kız üniversite öğrencilerinin ($x = 4,40$) erkek üniversite öğrencilerine göre ($x = 4,12$) daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 8).

Tablo 8. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Durumları Açısından T Test Analiz Sonuçları

Faktör	Gruplar	Varyansların Eşitliği Testi				
		$\bar{x}$	Levene	p	t	P
ZİE	Kız	4,44	,486	,789	4,019	,029
	Erkek	4,31				
ULS	Kız	4,42	,233	,334	2,365	,011
	Erkek	4,21				
ARE	Kız	4,40	,551	,283	2,089	0,35
	Erkek	4,12				

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin eğitim aldıkları birim değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda ULS boyutu (,012; $p < 0,05$), BİE boyutu (,006; $p < 0,05$) ve TEY boyutu (,244; $p < 0,05$) dışındaki boyutların hiçbirinde üniversite öğrencilerinin eğitim aldıkları birim değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. ULS boyutunda Türkeli MYO'da ($x = 4,48$) ve Boyabat MYO'da ($x = 4,44$) öğrenim gören öğrencilerin Turizm Fakültesi'nde ($x = 4,20$) ve İlahiyat Fakültesinde ($x = 4,18$) öğrenim gören öğrencilere göre; BİE boyutunda Türkeli MYO'da ($x = 4,44$) ve Boyabat MYO'da ($x = 4,38$) öğrenim gören öğrencilerin Turizm Fakültesi'nde ($x = 4,00$) ve İlahiyat Fakültesinde ($x = 4,12$) öğrenim gören öğrencilere göre ve TEY boyutunda yine Türkeli MYO'da ($x = 4,56$) ve Boyabat MYO'da ($x = 4,38$) öğrenim gören öğrencilerin

Turizm Fakültesi'nde ($x=4,06$) ve İlahiyat Fakültesinde ($x=4,02$) öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 9).

Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin Akademik Birimleri Açısından ANOVA Analiz Sonuçları

Varyansların Eşitliği Testi						
Faktör	Gruplar	$\bar{x}$	Levene	p	F	P
ULS	Türkeli MYO	4,48	,388	,789	,566	,012
	Boyabat MYO	4,44				
	Turizm Fakültesi	4,20				
	İlahiyat Fakültesi	4,18				
BİE	Türkeli MYO	4,44	,511	,645	1,354	,006
	Boyabat MYO	4,38				
	Turizm Fakültesi	4,00				
	İlahiyat Fakültesi	4,12				
TEY	Türkeli MYO	4,56	1,861	,402	,680	,244
	Boyabat MYO	4,38				
	Turizm Fakültesi	4,06				
	İlahiyat Fakültesi	4,02				

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin sınıf değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda BİE boyutu ($,009$; $p < 0,05$) ve ARE boyutu ($,017$; $p < 0,05$) dışındaki boyutların hiçbirinde üniversite öğrencilerinin eğitim aldıkları sınıf değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. BİE boyutunda 1. Sınıf ($x=4,40$) üniversite öğrencilerinin 3. Sınıf ($x=4,36$) ve 4. Sınıf ($x=4,28$) üniversite öğrencilerine göre ve yine ARE boyutunda 1. Sınıf ($x=4,42$) üniversite öğrencilerinin 3. Sınıf ($x=4,24$) ve 4. Sınıf ($x=4,08$) üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 10).

Tablo 10. Üniversite Öğrencilerinin Sınıfları Açısından ANOVA Analiz Sonuçları

Varyansların Eşitliği Testi						
Faktör	Gruplar	$\bar{x}$	Levene	p	F	P
BİE	1. Sınıf	4,40	,211	,658	,321	,009
	3. Sınıf	4,36				
	4. Sınıf	4,28				
ARE	1. Sınıf	4,42	,348	,447	,988	,017
	3. Sınıf	4,24				
	4. Sınıf	4,08				

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin akademik başarı durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda BİE boyutu ($,018$; $p < 0,05$), ARE boyutu ($,025$; $p < 0,05$) ve ZİE boyutu ($,008$; $p < 0,05$) dışındaki boyutların hiçbirinde üniversite öğrencilerinin akademik başarı durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. BİE boyutunda düşük akademik ortalamaya sahip ($x=4,48$) üniversite öğrencilerinin orta ($x=4,42$) ve yüksek akademik ortalamaya sahip ($x=4,32$) üniversite öğrencilerine göre, ARE boyutunda düşük akademik ortalamaya sahip ($x=4,44$) üniversite öğrencilerinin orta ($x=4,40$) ve yüksek akademik ortalamaya sahip ($x=4,36$) üniversite öğrencilerine göre ve ZİE boyutunda yine düşük akademik ortalamaya sahip ($x=4,45$) üniversite öğrencilerinin orta ($x=4,36$) ve yüksek akademik ortalamaya sahip ($x=4,26$) üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 11).

Tablo 11. Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarıları Açısından ANOVA Analiz Sonuçları

Varyansların Eşitliği Testi						
Faktör	Gruplar	$\bar{x}$	Levene	p	F	P
BİE	Düşük	4,48	,138	,663	,407	,018
	Orta	4,42				
	Yüksek	4,32				
ARE	Düşük	4,44	,271	,279	,621	,025

ZİE	Orta	4,40	,809	,301	,704	,008
	Yüksek	4,36				
	Düşük	4,45				
	Orta	4,36				
	Yüksek	4,26				

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin ikamet ettikleri yer değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda sadece BİE boyutunda (,009; $p < 0,05$) üniversite öğrencilerinin ikamet ettikleri yer değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. BİE boyutunda ailelerinin yanında ikamet eden ($x = 4,40$) üniversite öğrencilerinin evde/arkadaşlarıyla ikamet eden ($x = 4,34$) ve yurttta ikamet eden ($x = 4,28$) üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 12).

Tablo 12. Üniversite Öğrencilerinin İkamet Ettikleri Yer Açısından ANOVA Analiz Sonuçları

Faktör	Gruplar	$\bar{x}$	Varyansların Eşitliği Testi			
			Levene	p	F	P
BİE	Aile İle Birlikte	4,40	,334	,508	,448	,009
	Evde/Arkadaşlarıyla	4,34				
	Yurttta	4,28				

Araştırmaya dâhil edilen boyutların üniversite öğrencilerinin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediklerinin belirlenmesine yönelik tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda sadece ZİE boyutunda (,039; $p < 0,05$) üniversite öğrencilerinin yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. ZİE boyutunda yaşamlarının çoğunu köyde/kasabada geçiren ($x = 4,46$) üniversite öğrencilerinin yaşamlarının çoğunu büyükşehirde ($x = 4,34$) ve şehirde ($x = 4,26$) geçiren üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir (Tablo 13).

Tablo 13. Üniversite Öğrencilerinin Yaşamlarının Çoğunu Geçirdikleri Yer Açısından ANOVA Analiz Sonuçları

Faktör	Gruplar	$\bar{x}$	Varyansların Eşitliği Testi			
			Levene	p	F	P
ZİE	Köy/Kasaba	4,46	,238	,357	1,003	,039
	Şehir	4,34				
	Büyükşehir	4,26				

Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarına engel olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan anket aracılığıyla Sinop Üniversitesinde aktif öğrenim görmekte olan öğrencilere ulaşılmaya ve görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sürecinde elde edilen verilerin analizi sonucunda; araştırmaya katılan Sinop Üniversitesi öğrencilerinin çoğunluğunun 21 yaş ve üzerinde ve kız öğrencilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Ayrıca veri elde edilen üniversite öğrencilerinden yine çoğunluğunun Turizm Fakültesinde öğrenim gördükleri, 2. Sınıf düzeyinde, orta düzeyde akademik başarıya sahip, yurttta kalan ve yaşamlarının büyük çoğunluğunu şehirde geçirmiş öğrencilerden oluştuğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin haftalık olarak 16 saat ve üzeri boş zamana sahip oldukları, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmekte “bazen” güçlük çektikleri, öğrencilerin boş zamanlarını sosyal etkinliklere ve ev içi aktivitelerle katılarak değerlendirdikleri elde edilen diğer önemli sonuçlardandır. Üniversite öğrencilerinin “önemli” bir kısmı üniversitenin sahip olduğu rekreasyon alanlarını yetersiz olarak değerlendirmişlerdir ve öğrencilerin büyük çoğunluğu haftalık olarak üniversitenin sahip olduğu rekreasyon alanlarını 1-5 saat aralığında kullandıklarını beyan etmişlerdir. Üniversite öğrencileri Sinop ilinin sahip olduğu rekreasyon alanlarını ise “kısmen” yeterli olarak değerlendirmişlerdir. İlgili öğrencilerin yarısından fazlası Sinop ilinin rekreasyon alanlarından haftalık olarak 1-5 saat yararlandıklarını ve yine önemli bir çoğunluğunun boş zamanlarını çoğunlukla üniversite kampüs alanları dışında değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri kendilerini yorgun hissetme, sahip oldukları sağlık problemleri ve sosyal ortamlarda mutlu olmamalarını “önemli” düzeyde rekreasyon etkinliklerine ve aktivitelerine katılımlarında engelleyici olarak değerlendirmektedirler. Üniversite öğrencileri yeteri kadar paralarının olmamasını, tesis donanımının yetersiz olmasını ve tesislerin yetersiz olmasını rekreasyon etkinliklerine ve aktivitelerine katılımlarında “çok önemli” düzeyde engelleyici olarak

değerlendirmektedirler. İlgili öğrenciler; aktivitelerin yorgunluk hissi vermesini, kendilerini güvende hissetmemelerini, aktiviteleri nereden öğreneceğini bilmemesini, ulaşımın zaman almasını, arabasının olmamasını, iş çalışma zamanının yoğun olmasını, aile için zaman ayırmak zorunda olmasını, sosyal etkinlikler için zaman ayırmak zorunda olmasını, program zamanlarının uygun olmamasını, aktivitelere ve etkinliklere nerede katılacağını bilmemesini, öğretecek kimsenin olmasını, tesislerin kalabalık olmasını, sunulan hizmetleri beğenmemesini, eve yakın imkânların olmamasını, arkadaşlarının zamanının olmamasını, aktivitelere ve etkinliklere beraber katılacak kimsenin olmamasını, arkadaşlarının bu tür aktivitelere katılmaktan hoşlanmamasını, geçmişte bu tür aktiviteleri sevmemesini, aktivitelere ve etkinliklere ilgili olmamasını ve rutin programını bozmak istememesini rekreasyon etkinliklerine ve aktivitelere katılımlarını etkilediği konusunda “kararsız” olduklarını ifade etmişlerdir. Üniversite öğrencileri sırasıyla; zaman eksikliği, ulaşım sorunu, tesis yetersizliği, birey psikolojisi, arkadaş eksikliği ve bilgi eksikliği boyutlarını rekreasyon etkinliklerine ve aktivitelere katılımlarında yüksek düzeyde bir engel olarak değerlendirmektedirler. İlgili boyutlar çerçevesinde yapılan testlerde; arkadaş eksikliği boyutunda; 20 yaş ve altı üniversite öğrencilerinin 21 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerine göre ve birey psikolojisi boyutunda; 20 yaş ve altı üniversite öğrencilerinin 21 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir. Zaman ve ilgi eksikliği boyutunda; kız üniversite öğrencilerinin erkek üniversite öğrencilerine göre; ulaşım sorunu boyutunda, kız üniversite öğrencilerinin erkek üniversite öğrencilerine göre ve arkadaş eksikliği boyutunda; yine kız üniversite öğrencilerinin erkek üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir. Ulaşım sorunu boyutunda; Türkeli MYO’da ve Boyabat MYO’da öğrenim gören öğrencilerin Turizm Fakültesi’nde ve İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere göre; bilgi eksikliği boyutunda; Türkeli MYO’da ve Boyabat MYO’da öğrenim gören öğrencilerin Turizm Fakültesi’nde ve İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere göre ve tesis yetersizliği boyutunda; yine Türkeli MYO’da ve Boyabat MYO’da öğrenim gören öğrencilerin Turizm Fakültesi’nde ve İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir. Bilgi eksikliği boyutunda; 1. Sınıf üniversite öğrencilerinin 3. Sınıf ve 4. Sınıf üniversite öğrencilerine göre ve yine arkadaş eksikliği boyutunda; 1. Sınıf üniversite öğrencilerinin 3. Sınıf ve 4. Sınıf üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir. Bilgi eksikliği boyutunda; düşük akademik ortalamaya sahip üniversite öğrencilerinin yüksek akademik ortalamaya sahip üniversite öğrencilerine göre, arkadaş eksikliği boyutunda; düşük akademik ortalamaya sahip üniversite öğrencilerinin yüksek akademik ortalamaya sahip üniversite öğrencilerine göre ve yine zaman ve ilgi eksikliği boyutunda; düşük akademik ortalamaya sahip üniversite öğrencilerinin yüksek akademik ortalamaya sahip üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir. Bilgi eksikliği boyutunda; ailelerinin yanında ikamet eden üniversite öğrencilerinin yurttan ikamet eden üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir. Son olarak ise zaman ve ilgi eksikliği boyutunda; yaşamlarının çoğunu köyde/kasabada geçiren üniversite öğrencilerinin yaşamlarının çoğunu büyükşehirde ve şehirde geçiren üniversite öğrencilerine göre daha fazla eksiklik yaşadıkları ve engel hissettikleri tespit edilmiştir.

Boş zaman ve rekreasyon aktiviteleri tarihsel süreçte hemen her medeniyette bireyler için bir gereksinim olarak var olmuştur. Çünkü bu aktiviteler bireylerin yaşamlarını daha anlamlı kılar ve değerli hale getirir. Bunun yanında yoğun stres ve baskı altında yaşayan bireylerde fiziksel ve ruhsal iyi oluş haline katkı sağlar. Özellikle teknolojinin beraberinde getirdiği yalnızlık duygusunu hafifletir ve bireylerin daha sosyal ilişkiler ve ortamlar içerisinde var olmalarına katkı sağlar. Boş zaman ve rekreasyon aktiviteleri bireysel temelde bu katkılarının yanı sıra toplumsal ve kültürel kaynaşma, yardımlaşma ve dayanışma duygusunu pekiştirme, suç oranlarının azaltılması, grup kültürü ve sorunlara kümülatif bakış açısı geliştirme, vb. noktalarda toplumsal ölçekte de katkılar sunmaktadırlar. Tüm bu katkıları ve olumlu etkileri dikkate alındığında boş zaman ve rekreasyon aktiviteleri birey ve toplum açısından son derece önemli hale gelmektedir. Ancak ilgili alanyazın incelendiğinde bu aktivitelere katılım noktasında birtakım engelleyicilerin var olduğu tespit edilmiştir. Yukarıda sayılan tüm bu katkıların ve faydaların sağlanması için bu engellerin tespiti ve aşılması önem arz etmektedir. Genel anlamda ilgili çalışmalarda bireylerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarını çoğunlukla sosyal, ekonomik, kültürel, fiziksel ve psikolojik faktörlerin engellediği görülmektedir. Belirli bir coğrafi bölgeye, şehre veya destinasyona odaklanan çalışmalarda ise bireylerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarında ilgili alana özgü özelliklere ve engelleyicilere dikkat çekilmektedir. Bu engelleyiciler arasında bireylerin mevcut maddi durumları, eğitim düzeyleri, medeni durumları, gelir seviyeleri, çocuk sahibi olma durumları ve sahip oldukları çocuk sayıları ön plana çıkmaktadır (Hawkins vd., 1999; Thrane, 2000; Özşaker, 2012; Temir ve Gürbüz, 2012). Konu özelinde üniversite öğrencileri üzerine yapılan çalışmalar ise daha çok tesis yetersizliği, ekipman eksikliği, personel eksikliği, aktivite takviminin ve

programının olmaması, birey psikolojisi, ilgi eksikliği, maddi imkânsızlıklar, kampüslerin şehir merkezine uzaklığı, ulaşım sorunu, arkadaş eksikliği, zaman eksikliği, tanıtım eksikliği, uygun aktiviteyi bilmeme veya bulamama, bilgi eksikliği, kendini yorgun hissetme, kendini güvende hissetmeme, sunulan hizmetleri beğenmeme ve cinsiyet faktörlerinin bireylerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarında engelleyici oldukları ortaya koymaktadır (Tunçkol, 2001; Young vd., 2003; Akintunde, 2009; Emir, 2012; Hashim, 2012; Özşaker, 2012; Çoruh, 2013; Ekinci vd., 2014; Acun vd., 2015; Keskin vd., 2015; Honca ve Çetinkaya, 2017; Aydoğdu vd., 2018; Duran vd., 2023). Bu çalışmada da özellikle üniversite öğrencilerine yönelik yapılan araştırmaların sonuçlarına benzer şekilde zaman ve ilgi eksikliği, birey psikolojisi, bilgi eksikliği, ulaşım sorunu, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği faktörlerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılım noktasında önemli engelleyiciler oldukları tespit edilmiştir. Bu faktörlerin yanı sıra üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımları noktasında; kendilerini yorgun hissetmelerini, var olan sağlık problemlerini ve sosyal ortamlarda kendilerini mutlu hissetmemelerini önemli düzeyde ve yeterli maddi güçlerinin olmamasını, tesis donanımlarının yetersizliğini ve genel anlamda tesislerin yetersizliğini çok önemli düzeyde engelleyici olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Boş zaman ve rekreasyon aktivitelerinin bireysel, öğrenci ve toplum temelli katkıları ve faydaları düşünüldüğünde tüm bu engelleyicilerin tespiti ve aşılması anlamında yapılacaklar önemli hale gelmektedir. Bu noktada araştırmanın yürütüldüğü Sinop Üniversitesi ve alt birimlerine yönelik olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

- Öğrenci kulüpleri, spor takımları, sanat aktiviteleri ve müzik grupları aracılığıyla öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımları sağlanabilir ve arttırılabilir.
- Kampüs içinde ve ilçe kampüslerinde var olan ya da eksikliği hissedilen tesislerin yapılması veya iyileştirilmesi sağlanarak öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımları sağlanabilir ve arttırılabilir.
- Uygun fiyatlı sinema filmi gösterimleri, tiyatro oyunları, konserler, şenlikler, festivaller, piknikler, eğitimi ve öğretimi aksatmayacak şekilde organize edilecek doğa aktiviteleri, vb. ile öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımları sağlanabilir ve arttırılabilir.
- Günümüz teknolojileri, gençlerin dijital bilgi birikimleri ve eğilimleri gözetilerek organize edilecek çevrimiçi oyun turnuvaları, sanal müze turları, 360° sanal aktiviteler, yapay zekâ uygulamaları, vb. ile öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımları sağlanabilir ve arttırılabilir.
- Öğrencilerin ilgi alanları ve hobileri tespit edilerek başta gönüllülük çalışmaları dersi olmak üzere diğer derslerin içerikleri ve haftalık akışları öğrencilerin sosyal destek ağlarını geliştirecek ve ortamlarını iyileştirecek hale getirilebilir.
- Öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerinden azami faydayı sağlamalarına yönelik Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Turizm Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Bilimleri Fakültesi gibi birimlerin eşgüdümü ile ortak aktivite takvimleri ve programları oluşturulabilir.
- Öğrencilerin zaman yönetimi, düzenli uyku alışkanlığı kazanımı, bağımlılıkların her türlü ile mücadele edilmesi, stres yönetimi, vb. konularda yaşadıkları eksiklikleri giderici eğitim ve öğretim programları, rekreasyon aktiviteleri, interaktif araçlarla içerik sunumları, vb. düzenlenebilir.
- Üniversite ve birimler nezdinde düzenlenecek aktivitelerin ve etkinliklerin tüm mecralarda daha etkin ve erişilebilir şekilde tanıtımlarının yapılması ve katılım noktasında öğrencilerin teşvik edilmesine yönelik destekleyici motivasyon araçları sunulabilir.
- Tüm akademik birimlerde öğrenim gören öğrencilerin tanışmalarına, kaynaşmalarına, ortak aktivite planlamalarına ve arkadaş eksikliklerini gidermelerine yönelik ortamlar ve aktiviteler tasarlanabilir.
- Öğrencilerin şehrin sahip olduğu trekking, dalış, su altı arkeolojisi, su sporları, endemik bitkileri ve doğayı öğrenme, vb. rekreasyon olanaklarını tanımaları ve deneyimlemeleri noktasında yönlendirmeler yapılabilir ve belirli temalarda aktiviteler düzenlenebilir.
- Kapsamlı sosyal sorumluluk projeleri hazırlanarak öğrencilerin kümülatif katılımı, desteği ve etkileşimi sağlanabilir.
- Boş zaman ve rekreasyon aktivite bilinci kurumda bir felsefe haline getirilmelidir ve bu felsefe üniversite öğrencileri için akademik eğitimin bir parçası haline dönüştürülmelidir.
- Kampüs içinde ve ilçe kampüslerinde düzenlenecek aktivitelere şehir merkezi ve öğrenci yurtlarından

ulaşının sürekli ve aksamadan sağlanması ile aktivitelere erişim ve katılım arttırılabilir.

Yine araştırma sonuçları kapsamında Sinop il ve yerel yöneticilerine yönelik olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

- Anket, görüşme, vb. yöntemlerle elde edilecek veriler çerçevesinde niversite ğrencilerinin boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarına yönelik beklentileri ve ihtiyaçları belirlenebilir.
- Üniversite ğrencilerine yönelik spor, kültür, sanat, eğlence, doğa, gezi ve kamp gibi boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktiviteleri düzenlenebilir.
- Üniversite ğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon alanlarına ve aktivitelerine ücretsiz veya indirimli giriş imknı sağlayabilir.
- Üniversite ğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine yönelik ihtiyaç duydukları ekipmanlar, malzemeler, araçlar-gereçler ve kıyafetlerin karşılanması adına yardım kartı, hediye çeki, kredi ve burs gibi maddi destekler sağlanabilir.
- Üniversite ğrencilerine yönelik boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımı teşvik edici ve bilgilendirici eğitim kampanyaları, seminerler, broşürler, afişler ve web siteleri gibi iletişim araçları kullanıma açılabilir.
- Üniversite ğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarını engelleyen fiziksel, sosyal, psikolojik ve ekonomik faktörlerin ortadan kaldırması adına gerekli düzenlemeler yapabilir.
- Üniversite ğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılımlarını teşvik edici yeni alanlar, içerikler, diğital ve evrimii uygulamalar ve hizmetler sunulabilir.
- Ulaşım başta olmak üzere boş zaman değerlendirme ve rekreasyon aktivitelerine katılıma engel olan altyapı ve üstyapı yatırımları arttırılabilir.
- Üniversite ile yapılacak iş birlikleri ile hazırlanacak projeler, sosyal sorumluluk etkinlikleri, vb. içerikler ile niversite ğrencilerinin şehir içerisinde daha görünür ve aktif olmaları sağlanabilir.

Araştırma amacı ve elde edilen sonuçlar ele alındığında sonraki araştırmalara ve araştırmacılara yönelik olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

- Bu alışma Sinop niversitesi ve araştırma süreci içerisinde erişilebilen ğrenci kitlesi ile sınırlı tutulmuştur. Bu sınırlık özelinde sonraki araştırmalar ve araştırmacılar kapsamı daha geniş hale getirebilirler.
- Boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılıma engel olan faktörlerin belirlenmesine yönelik olarak niversite akademik ve idari personelinin görüşlerinin tespitine yönelik araştırmalar yapılabilir.
- Boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılıma engel olan faktörlerin belirlenmesine yönelik olarak yerel halk, farklı eğitim düzeylerindeki kurumlar, vb. dikkate alınarak örneklem bazlı farklı sonuçlar elde edilip karşılaştırılabilir.
- Boş zaman ve rekreasyon aktivitelerine katılıma engel olan faktörlerin belirlenmesine ilave olarak bu engellerin ortadan kaldırılması adına görüşlerin tespitine yönelik lme araçları tercih edilerek araştırmalar dizayn edilebilir.

Kaynakça

- Acun, A., Avcı, A. ve şahin, S. (2015). Balıkesir niversitesi turizm fakültesi ğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri ve katılım engelleri. 14. Geleneksel Turizm Panelinde sunulmuş bildiri. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Akintunde, V. O. and Akintunde, P. G. (2009). *Recreation as antidote to delinquencies in universities in the millennium*. Retrieved December 26, 2023, from <https://papers.ssrn.com>
- Altunışık, R., oşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldıırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri spss uygulamalı. (5. baskı)*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Aslan, N. (2009). An examination of family lesiure and family satisfaction among traditional turkish families. *Journal of Leisure Research*, 41(2), 157-176.
- Aydoğdu, A., Dağistan, M. T. ve Karaor, B. (2018). niversite ğrencilerini sportif rekreasyonel faaliyetlerden alıkoyan etmenler üzerine bir rnek olay incelemesi. *Social, Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 4(11), 410-422.

- Broadhurst, R. (2001). *Managing environments for leisure and recreation*. New York: Routledge.
- Crawford, D. W. and Godbey, G. (1987). Reconceptualizing barriers to family leisure. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 9(2), 119-127.
- Çoruh, Y. (2013). *Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri ve rekreasyonel etkinliklere katılımına engel olan faktörler (ağrı ibrahim çeçen üniversitesi örneği)* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Duran, S., Ünal, M. and Şahin, B. (2023). Determination of university students' leisure time tendencies and factors that prevent them to participate in recreational activities: the case of sinop university. *International Journal Of Tourism And Destination Studies*, 2(2), 70-81.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E. S. ve Çinko, M. (2010). *Sosyal bilimlerde spss 'le veri analizi. (tıpkı üçüncü basım)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Ekinci, N., Kalkavan, A., Üstün, Ü. ve Gündüz, B. (2014). Üniversite öğrencilerinin sportif ve sportif olmayan rekreatif etkinliklere katılmalarına engel olabilecek unsurların incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-13.
- Emir, E. (2012). *Rekreatif Etkinliklere katılımın önündeki engellerin belirlenmesi: üniversite öğrencileri örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Ergül, O. K. (2008). *Üniversite gençliğinin sportif rekreasyon etkinliklerine yönelik ilgileri ve katılma düzeylerinin belirlenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Gök, H. ve Uzun, O. (2015). Akarsu koridorlarının habitat değerleri ve bazı rekreasyonel aktivitelerle ilişkileri. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresinde sunulmuş bildiri, Eskişehir.
- Gül, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri ve katılım engelleri: sındırgı meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik araştırma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(36-1), 279-306.
- Güler, H. and Türkmen, M. (2018). Investigation of the effects of leisure time constraints of the university students in physical education and sport schools on their leisure time motivation: bartın university sample. *International Journal of Recreation and Sport Science*, 2(1), 39-52.
- Hall, C. M. and Page, S. J. (2006). *The geography of tourism and recreation*. New York: Routledge.
- Hashim, H. A. (2012). Perceived barriers to recreation sport participation in university students: a comparison between international and local students in the united states. *Pertanika Journal of Social Sciences&Humanities*, 20(1), 197-203.
- Hawkins, B. A., Peng, J., Hsieh, C. M. and Eklund, S. J. (1999). Leisure constraints: a replication and extension of construct development. *Leisure Sciences*, 21(3), 179-192.
- Honca, A. A. and Çetinkaya, T. (2017). Perception of participation constraints to recreational activities: a case of university students. *International Journal of Recreation and Sport Science*, 1(1), 30-37.
- Hsieh, S., Spaulding, A. and Riney, M. (2004). A qualitative look at leisure benefits for taiwanese nursing students. *The Qualitative Report*, 9(4), 604-629.
- Huang, C. E., Tsai, C. Y. and Lee, S. C. (2014). A Study of the influence of college students' exercise and leisure motivations on the leisurebenefits-using leisure involvement as a moderator. *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 8(8), 2419-2423.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon (boş zamanları değerlendirme). (6. baskı.)*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. ve Akgül B. M. (2016). *Ekorekreasyon, rekreasyon ve çevre*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Keskin, M., Akova, O. ve Öz, M. (2015). Turizm eğitimi alan öğrencilerin rekreasyonel etkinliklere katılımlarının önündeki engellerin belirlenmesine yönelik bir çalışma. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 2(4), 37-45.

- Kılıç, S. (2013). İstatistiki ifadeyle... *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44-46.
- McLean, D. and Hurd, A. D. (2012). *Kraus' recreation and leisure in modern society. (9. edition.)*. USA: JonesveBartlett Learning.
- Özkalp, E. (1997). *Davranış bilimlerine giriş*. Yayın No: 1027. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özşaker, M. (2012). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılamama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Sevil, T. (2012). Boş zaman ve rekreasyon: kavram ve özellikler. (Edt.: Kocaekşi, S.). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi içinde* (ss.2-25), No: 2497. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson.
- Temir, Ö. ve Gürbüz, B. (2012). Rekreasyonel aktivitelere katılımın önündeki engellerin incelenmesi. I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresinde sunulmuş bildiri, Antalya.
- Thrane, C. (2000). Men, women and leisure time: scandinavian evidence of gender inequality. *Leisure Sciences*, 22(2), 109-122.
- Tunçkol, M. (2001). *Selçuk üniversitesi'ndeki akademik personelin rekreasyon faaliyetlerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- WEB 1. *Sinop üniversitesi öğrenci sayıları*. Retrived: November 3, 2023, from <https://oidb.sinop.edu.tr/wp-content/uploads/sites/86/2023/09/eylul-2023.pdf>
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2007). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. (genişletilmiş ikinci baskı)*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Young, S. J., Ross, C. M. and Barcelona, R. J. (2003). Perceived constraints by college students to participation in campus recreational sports programs. *Recreational Sports Journal*, 27(2), 47-62.